

Normabel

Dragi čitatelji,

eto i to smo dočekali: **Nastavnicima koji dijele petice stiže inspekcija.** Naslov je to u *Dnevnim novinama*. Agencija za odgoj i obrazovanje želi stati na kraj velikom broju odlikaša, stoji u podnaslovu. Hm, zanimljivo, do sada smo uglavnom imali problema s prevelikim brojem negativnih ocjena, posebice iz matematike i hajka je išla u tom smjeru. A sada? Ma jasno je o čemu je riječ. U nekim je srednjim školama uz 60% superodlikaša iz osnovnih škola sve teže provesti upise u prvi razred. Ni sa 60 bodova, a to je maksimum koji donosi školski uspjeh u 7. i 8. razredu, ne možete biti sigurni da ćete se upisati u odabranu srednju školu. A što je s učenicima čiji je zbroj bodova 59, 58, 57 ili manje? Jesu li svi oni uistinu manje uspješni, da ne kažemo manje sposobni od svih onih sa 60? Neka digne ruku onaj koji ima hrabrosti odgovoriti potvrdno! Da, birokracija uvijek iznalazi najlakše, ali ujedno i bezlično pa time i bešćutno rješenje. Ali to je već jedna nova tema. Vratimo se početku, prijetnji inspekcijom nastavnicima koji "dijele" petice. A što mene "žulja"? Razumjet ćete već iz nekoliko pisama koja su početkom lipnja pristigla na *Listu*, a u kojima se naši kolege žale na silne pritiske pri zaključivanju ocjena na kraju školske godine u osnovnim školama:

Osoba A: Mrzim zadnje dane nastave... Danas sam morala popiti *Normabel* da uopće odem u školu. Što mi savjetujete: da ustrajem ili da vodim računa o svom zdravlju i pogazim sve principe

pa ovome dam peticu (ali u tom ću slučaju podignuti ocjenu još bar desetorici učenika iz svih osmih razreda kojima je prosjek sličan njegovome). Pa neka se priča o inflaciji petica u osnovnoj školi. Želim vam ugodnije zadnje dane od onih koje ja proživljavam...

Osoba B: Ja ne znam kako se vi s ovime svime nosite, ali meni je ovo već stvarno previše... A tek sam na početku! Toliko previše da mi je pao imunitet od stresa i da sam se prije nekoliko dana razbolio i još uvijek me drži temperatura, opaka grlobolja i pun nos.

Osoba C: Do prije nekoliko dana ja sam mislio da sam sâm u cijeloj ovoj priči, ali sad vidim da nisam! Toplo se nadam da ću uspjeti otići iz ove usrane osnovne škole jer to više nije škola, nego tržnica i nedeterministički kaos. Evo, uhvatila me prehlada, a neurodermatitisa nema gdje nemam... Čak sam počeo i pušiti nakon 3 godine apstinencije! Što više da vam pričam!

Osoba D: Nadam se da ćemo preživjeti ovo ludilo. Zabrinuta sam ovom situacijom koja je gora nego ikada prije u vrijeme zaključivanja ocjena. Pod stresom sam. Polako pucam po šavovima. Ali nisam zabrinuta zbog sebe već zbog mladih i vrsnih ljudi koji rade po školama. Postalo je preteško, skoro nemoguće raditi.

Osoba E: Da mi sutra ponude posao u DM-u (*Drogeriemarkt*), potpisala bih do mirovine.

Osoba F: Prije dvije godine zamalo sam izbjegao fizički nasrtaj jednog oca zadnjih dana nastave.

Ima još toga, ali i ovo je vjerujem dovoljno. I sada pročitajte istaknutu rečenicu s početka uvodnika. Misle li u Agenciji da u pravom grmu traže zeca? Jesu li opet nastavnici krivi za sve loše što se u sustavu obrazovanja događa? **Neka visi Pedro!** Stara je to i prokušana taktika. Jer, s jedne je strane nepodnošljiv pritisak učenika i roditelja, a s druge prijetnja prosvjetne policije. Nekako mi se čini da je osoba E najbliža rješenju problema. A što vi mislite, dragi čitatelji?

Stalno mi se vraćaju strašne slike što su nam ljetos dolazile iz Engleske. U nezapamćenim neredima i silnoj destrukciji svake vrste većinom su sudionici bili maloljetnici. Britanski premijer izjavljuje kako, između ostalog, krivicu treba pripisati popustljivosti u njihovu odgoju, ali i režimu u školama, režimu koji onemogućuje uspostavu elementarnog reda i discipline. Ovdje, gospodo iz vlasti, ovdje potražite zeca. Nedostatak osnovne odgovornosti danas je obilježje dobrog dijela mlade generacije. Pred mlade ljude treba postavljati zadatke te ustrajati u zahtjevima da se oni izvršavaju. Rad na sebi donosi i red, nerad znači i nered.

* * *

Htjeli mi to ili ne, ne možemo, barem ispod oka, ne obazirati se na ono što se događa u nastavi matematike u Sjedinjenim Američkim Državama, zemlji koja je (sve do jučer) bila neupitan autoritet i mjerilo svega. Tamošnja javnost naviknuta na same lijepe priče uzdrmana je činjenicom da je američki obrazovni sustav ne samo u stagnaciji, već i u vrlo uočljivom zaostatku ako se kao mjerilo uzmu respektabilna međunarodna vrednovanja. Osobito se pritom kao kritična područja izdvajaju matematika i prirodoslovlje. O tome smo u Miš-u već pisali u nekoliko navrata, a sada bismo toj priči dodali još samo ponešto. U jednoj od svojih kolumni (**Devlin's Angle**), što ih redovito za MAA (*Mathematical Association of America*) piše, matematičar Keith Devlin, između ostalog, kaže:

Pogledate li primjerice Finsku, zemlju koja je bila na samom vrhu po uspjehu u matematici na posljednjoj PISA provjeri, vidjet ćete kako se nje-

zin obrazovni sustav i društvene vrijednosti vrlo razlikuju od onih u SAD-u:

- (1) *nastavnici su izuzetno dobro pripremljeni po visokim nacionalnim standardima, uključivo i opseg znanja;*
- (2) *samo najboljima kandidatima, kroz visoko kompetitivan proces, dopušta se upis u škole za nastavnike;*
- (3) *plaće nastavnika usporedive su s plaćama inženjera i liječnika;*
- (4) *nastavničko zvanje vrlo je ugledno i mnogima poželjno;*
- (5) *poučavanje je zanimanje koje podrazumjeva suradnju, redovito usavršavanje, ono nije samo puki posao.*

Nasuprot tome, u SAD-u:

- (1) *nema dovoljno nastavnog kadra, a mnogi učitelji napuštaju ovaj posao već nakon pet godina;*
- (2) *sve manje i manje učenika odabire nastavničko zvanje za koje je sve manje ili uopće nema poticaja;*
- (3) *plaće nastavnika vrlo su niske u usporedbi s plaćama u drugim zanimanjima;*
- (4) *nastavničko se zvanje ne cijeni, što je obeshrabrujuće za one koji su ga odabrali;*
- (5) *profesionalno usavršavanje vrlo je zahtjevno, ali rijetko usmjereno na samu nastavu, mnogim školama od toga su važniji socijalni aspekti.*

Vjerujem kako ovdje nije potreban komentar. Samo bih vas, dragi čitatelji, pitao što mislite: Ako bismo u prethodnom tekstu umjesto "u SAD-u" upisali "u Hrvatskoj", a u ostatak ne dirali, bismo li pogriješili?

U nastojanju da promijene stanje stvari, u SAD-u je pokrenuta inicijativa **The Common Core State Standards Initiative** (*Inicijativa o zajedničkoj jezgri državnih standarda*). Riječ je o prijedlogu reforme školstva koji je do početka prošloga ljeta prihvaćen u 48 američkih država. No ta tema traži veći prostor od ovog uvodnika pa ćemo je nastojati obraditi u nekom od sljedećih brojeva Miš-a.

Srdačno vaš

Pravin Dahl